

Frodigheden findes ikke meget større end i Costa Ricas såkaldte cloud forrests ved Monte Verde i 2000 meters højde, hvor 7000 millimeter regn årligt sørger for rigeligt med vand. Således en kæmpebregne på fire-fem meter.

COSTA

REGNSKOVSPARADIS

Tekst og foto: MADS STENSTRUP
Jyllands-Postens udsendte medarbejder

Man vågner tidligt i Costa Ricas regnskov. I hvert fald i den lummerfugtige varme ved Tortuguero tæt på den nordøstlige caraimbiske kyst op mod Nicaragua. Man vågner ved halv femtiden, når de små brøleber stemmemæssigt puster sig op til gorilla-niveau og - ja - brøler os udefrakommende op. Tillige selvfølgelig med et godmorgen til hverandre. Det gør heller ikke noget. Som turist og sikkert også som fastboende får man mest ud af dagen i det mellemamerikanske frodige tropeparadis, hvor ananas-afarten Bromelia kan gro selv på luftledningerne, ved at følge solen. Og ved Ækvator er det fra kl. ca. 05.00 til kl. 18.00.

Særligt dagens første timer er temperaturmæssigt mest egnede til større fysisk aktivitet. Brølebernes aktiviteter er også altid sjove at observere, blot man følger rådet om ikke at stille sig lige under deres opholdstræ, da de er kendt for at kaste stinkende gul afføring efter fredsforsyrere for lige at vise, hvem der bestemmer her.

Efter en opvikkende kop Costa Rica-højlandsmokka går det i små både med lyd-dæmpede motorer, bevæbnede med kameraer og kikkertør, ud på flod- og kanalsystemet - i sin tid anlagt til transport af kostbart tropetømmer. Ud at opleve junglen langs flodbredden.

Et par timer og så har bådføreren med det skarpe syn bl.a. udpeget adskillige små kaimaner - krokodiller, hvis vagtsomme øjne kun lige bryder den mudrede vandoverflade. Næppe øjne vi selv havde lagt mærke til uden hans hjælp. Men bådføreren har også spottet adskillige halvmeterstore leguaner, der ellers havde camoufleret sig i det nedhængende løv. Vi får set et par legesyge kæmpeodder muntre sig i flere minutter på en træstamme. De allestedsnærværende støjende aber - der er fire slags i Costa Rica - behøver vi stadig ingen hjælp til at observere springe rundt i træernes toppe. Tillige selvfølgelig med snesevis af eksotiske fuglearter: Hejrer og lyserøde skestørke og

mange flere, der står og pudser sig på udhængende grene, hvor også de smukke underkopsstore blå Morpho-sommerfugle, der er så svære at fange på fotolinsen, flakser omkring.

Størst mangfoldighed

Costa Rica er måske verdens tropeparadis nummer et - og i hvert fald det land i verden, hvor den største biologiske mangfoldighed er observeret.

På en 14 dages rundrejse oplevede den bedre halvdel og undertegnede flere dyr, end vi eksempelvis så på en tre måneders rejse i Brasilien, hvor der ellers også er nok at se på.

Da vi et par timer senere er sejlet tilbage til morgenmaden på vores junglelodge, ser vi hele fem regnbuetukaner med de karakteristiske røde og grønne kæmpenæb hvile sig i et træ. Og formiddagen er endnu ung ved hotelpoolen, inden fru'en står oppe på et af havemøblerne, da en grøn meterlang slange med røde øjne snor sig hen over fliserne med betænkeligt sigte på hendes liggestol.

Vores rundrejse, der da kun er et par dage gammel, har forinden bragt os fra hovedstaden San Jose til Puerto Viejo et par timer nede af samme kyst syd for Puerto Limón, hvorfra alle de kendte bananer og ananas udskibes. I en anden fredet regnskov, Cahuita Nationalparken, der løber tæt op af strandens brusende bølger, har vi oplevet flere af de adstadigt bevægende dovedyr, der falder så godt ind i den tilbageledede livsstil, der hersker blandt beboerne i den ende af landet, hvor Bob Marley - kan vi høre - ikke er meldt død endnu.

Ved Porto Viejo er det også blevet til en snorkeltur på koralrevet ud for de små bountyagtige sandstrande, der så smukt ligger klemte inde mellem kystens grønne junglemur og klipperne. Heller ikke undervandsfauna skorter det på i det 30 grader lune og krystalklare vand, kan det meldes. Og det caraimbisk inspirerede fiskekøkken inklusiv hajfinnecappachio og hummertortellini er heller ikke ringe suppleret med de store variationer af nypressede frugtjuicer og det, der er stærkere, f.eks. den stygge sukkerrørssnaps kaldet Guaro.

Lava for fødderne

Efter et par spændende svedende dage uden aircondition med udgangspunkt i vo-

res flodbungalows på pæle, går turen videre tilbage halvanden time ad floden til hovedvejen og videre op i højlandet til den aktive vulkan Arenal i 1.600 meters højde. Forinden har vi bl.a. en stjerneklar nat ved skildpaddeprotection-centeret ved Tortuguero oplevet rumpen af en meterstor, grøn havskildpadde mave sig tilbage i havet efter endt æglægning på en strand, der i dagslyset bærer præg af de hundredvis af imponerende fordybninger, hvor skildpadderne har været i gang. Æggeskallerne på stranden minder om, at også gribbe, egern og andre æggetyve tager deres andel.

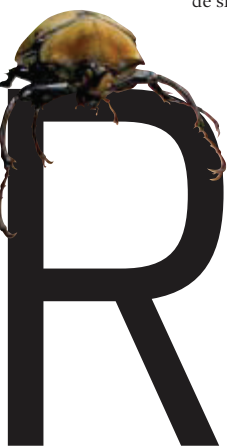
På Arenal-vulkanen er oplevelsen af Costa Ricas natur anderledes. Ud over den fascinerende oplevelse hver aften af de glødende lavastrømme, der akkompagneret af tydeligt bulder kravler ned ad vulkanskraningen med retning skråt forbi vores hotelverandaer, oplever vi om dagen biodiversiteten i en mere luftig regnskov på bjergskraningen fyldt med hængebroer. Her finder vi også de giftige Blue Jeansfrøer, hvis fremtoning giver indtryk af en rød frø i blå cowboybukser.

Endnu mere anderledes bliver oplevelsen fire timer længere mod vest - nu tættere på Stillehavet - i de såkaldte cloud forests ved Monte Verde, hvor amerikanske kvækere i sin tid har købt regnskov op og forhindret kommerciel udnyttelse. Her er vi oppe i næsten to kilometers højde i en regnskov, som næsten konstant ligger gemt inde i regntunge skyer, der som candyfloss smyer sig mellem tropetræernes kroner, hver gang man finder et hul i bevoksningen og kan kigge ned over bjergskrænterne. Næsten syv meter vand får regnskoven heroppe om året mod bare en tiendedel i ellers - synes vi - regnfulde Danmark.

Mere værd end guld

Fugten vælter ind fra det Caraimbiske Hav, men sættes af netop i disse skyskove, hvor den centrale bjergkæde Cordillerne, der bl.a. huser over 40 vulkaner ned gennem Mellemerika, er højest. Her observerer vi på beklagelig lang afstand bl.a. den sjældne og meget smukke "quetzal", der lever af vild avocado, og hvis 90 cm lange smukke grønne halefjer, aztekerne brugte i deres hovedbeklædninger, og mayaerne vurderede mere værdifulde end guld.

Dyrelivet er ikke mindre interessant, leguaner på 80 centimeter hører til almindelighederne.

RICAS

Er man på jagt efter en naturoplevelse ud over det sædvanlige, er Costa Rica stedet.

...COSTA RICAS REGNSKOVSPARADIS

> Gode vandreture på dertil anlagte kuperede bjergstier, hvor vegetationen på grund af højderne forekommer mindre massiv end nede i lavlandet, og overblikket derfor er bedre. Her beundrer/gyser vi bl.a. over en tallerkenstor sort-orange lodden tarantel mellem de mange smukke, naturligt voksende Flittig Liser og øvrige vækster, der som snyltere vælter op og yndefuldt tager kvælertag på ethvert af regnskovens mange træer.

De standhaftigt marcherende bladskæremyrer med deres »skjolde« af tunge stykker vegetation vækker her som overalt i troperne jubel. Monte Verde er også et godt sted at observere den store variation af nektarsugende kolibrier, hvis tætte fjerlag skinner som kulørte fiskeskel, når de står stille i luften.

Vor regnskovsrejse slutter i Manuel Antonio med den fantastiske stillehavsbugt midt i feriebyen med de mange småhoteller, gode restauranter og stranden, hvor risikoen for at blive bestjålet af frække småaber er væsentlig større end af de lokale costaricanere. Her fuldendes indtrykket af Costa Ricas varierede natur bl.a. med en

sejltur ud i mangroveskoven, hvor myreslugerne skjuler sig, og hvor hårdføre træer med imponerende rodnet står imod det ellers dræbende Stillehavs-saltvand, der ved højvande tvinges op i floden. Også her er det igen i snesevis af små capuchineraber, der dominerer og springer ned og rundt på vores båd.

Havde vejret i de dage været blot en anelse bedre, havde vi også snuppet en katamarantur ud at nyde de lokale delfiner og hvaler. Og på den sidste dag, på den sidste køretur på vej tilbage mod San Jose og hjemflyvningen, så vi den så endelig: Macawpapegøjen - eller rettere et par, der puttede sig mellem palmebladene. Den karakteristiske kæmpestore blå-gul-røde papegøje, som indtil da - ud over jaguaren - var nærvædet det eneste af Costa Ricas overflod af dyr, som vi havde håbet at krydse af i de medbragte opslagsbøger, men ikke fik set.

mads.stenstrup@jp.dk

Hængebroerne i regnskoven ved vulkanen Arenal giver en god udsigt.

Den lille drillesyge capuchineraber er en dristig tasketyv.

T.V. Nok er den fascinerende, Blue Jeans-frøen, på størrelse med en tommelfingernegl. Men rør ikke den giftige fætter.

T.H. Vegetationen finder mange svulstige former under de ideelle forhold.

KNAP SÅ MEGET BANANREPUBLIK

Af MADS STENSTRUP

Et lidt vovet og ganske uforpligtende investeringsråd et godt stykke mod sydvest: Køb jord eller rettere strand på Costa Ricas Atlanterhavskyst ud mod de caraibiske øer. Når man ser, hvordan amerikanerne med alle deres pensionsdollars vælter ind over det fredelige tropelands Stillehavskyst må turen også snart komme til det noget mere tilbagelægnede lavlandsområde to en halv times flyvning fra Miami. Her er regntiden ganske vist lidt længere end på den anden side, men strandene er fantastiske og infrastrukturen fornuftig med højst fire timer til luften ved hovedstaden San Jose, som vi i øvrigt ikke gider at spilde mange linjer på. Den har bare ikke de øvrige mellemamerikanske storbyers charme og patos i form af pittoresk forfaldent kolonibyggeri. Til gengæld rummer byen Mellemerikas - ja måske hele Latinamerikas - mest veludannede befolkning, og det lover jo godt for spareskillingerne.

Tilbage til den caraibiske kyststrækning mellem Puerto Limón og den panamanske grænse, der præges af efterkommerne af de i sin tid importerede, livsnydende jamaicanske jernbanearbejdere, nu med hang til Jimmy Hendrix, Bob Marley og sikkert også lidt sjov tobak.

Økoturisme i højsædet

Flower Power-turisterne har længe hængt ud her, men almindelige turister med sans for økologi meldes også godt på vej. Her er

der ikke meget, der ikke tåler udsættelse til i morgen, mens bananer og ananas bare vælter op af jorden på de af United Fruit Company-ejede og noget udpinte jordområder med kendte mærker som Dole, Chiquita og Del Monte.

Men selv her bliver forholdene bedre. Lønnen for det hårde arbejde meldes nu 10 gange højere (op til et par tusind kroner om måneden) end i nabolandene, og leveforholdene for familierne er efter international kritik tydeligt forbedret med nydelige små huse og fælles boldbaner og andre faciliteter til følge samt forbedret pesticidbeskyttelse og mekanik, der tager toppen af arbejdsbyrden.

Costa Rica ønsker dog først og fremmest at gøre sig kendt på sin grønne turisme, hvilket markeres af, at efterhånden en tredjedel af landet er fredet regnskov eller lignende. Vilde dyr på vej mellem Nord- og Sydamerika gennes her gennem det relativt smalle landstykke til glæde for bl.a. turister. Men landet, der har et af de mest stabile demokratier på de kanter, er også til andre former for aktivferier som wild water rafting, canopy (susen ned af bøjler på liner mellem de højeste træer) og kno-paddling på floderne. Det var i øvrigt også i Costa Rica, at miljøorganisationen Nepenthes erhvervede og stadig beskytter et stykke bevaringsværdigt regnskov på størrelse med Tåsinge efter at have solgt andelen til tusindvis af danskere for 17 år siden.

mads.stenstrup@jp.dk

Mens lavaen strømmer ned af vulkanen Arenals ene side, dyrker småbønderne den fineste højlandskaffe i den mineralrige vulkanske jord på den anden.

Costa Rica

Sådan kommer man afsted

Adskillige luftfartselskaber flyver via et flyskift i en europæisk lufthavn til San Jose for 6.000-7.000 kr. retur.

Vi fløj med Martin Air via Amsterdam og Miami.

Om Costa Rica

Størrelse: 51.000 km² - altså kun 15 pct. større end Danmark. Og med knap fire mio. indbyggere. De fleste af spansk afstamning eller sorte fra Jamaica, men hist og her møder man også indianske træk
Klima: tropisk med masser af regn i regntiden fra maj til oktober. 25-35 grader i lavlandet året rundt, 10-25 grader i højlandet.

Nationalparker: Bl.a. Cabo Blanco, Corcovado, Santa Rosa, Manuel Antonio, Guayabo, Braulio Carrillo, Tortuguero og Barro Colorado. Costa Rica bliver besøgt af ca. 850 fuglearter mod godt 800 i hele Nordamerika

Prisniveau: Halv pris af det danske på turiststederne, endnu billigere i udkantsområderne.

Sikkerhed: Landet virker fredeligt nok til, at den forsigtige turist uden problemer kan benytte det offentlige bussystem eller leje sin egen bil og tage familien med på kør-selv ferier.

Valuta: En dansk krone er ca. 10 colones.

Mere på:

www.fascinationcostarica.com

www.visitcostarica.com

www.costarica.tourism.co.cr

Det husker vi turen for

Den unikke naturoplevelse under forholdsvis civiliserede forhold.

Jyllands-Posten

deltog i en rundrejse arrangeret af Kuoni.

3 gode og dårlige ting ved rejsen

Plus

- > Ordentligt vareudvalg i supermarkeder og rigeligt med kvalitetsrestauranter og pengeautomater.
- > Landet er på størrelse med Danmark og nemt at nå rundt i.
- > Demokrati og stabilt styre.

Minus

- > San Jose - hovedstaden - er turistmæssigt spild af tid.
- > Regntiden, som, alt efter hvor man befinder sig i landet, varer 5-7 måneder af året
- > Slangere, over 100 arter, hvoraf dog kun 22 arter er giftige.

